

กลอย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dioscorea hispida* Dennst. var. *hispida*

ชื่อสามัญ Asiatic bitter yam

ชื่อพื้นเมือง กลอยข้าวเหนียว, กลอยหัวเหนียว (นครราชสีมา); กลอย, มันกลอย (ทั่วไป); กลอยนก, กอย (ภาคเหนือ); คลี่ (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน)

ชื่อวงศ์ DIOSCOREACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น ไม้เถาเลื้อยล้มลุก เถาอ่อนสีเขียว มีขนนุ่ม เถาแก่สีน้ำตาล มีหนามแข็ง รอบเถา เลื้อยพันไปบนต้นไม้อื่น หัวค่อนข้างกลมมีรากเล็กๆ กระจายทั่วทั้งหัว 1 เถามี 3 – 5 หัว หัวสีน้ำตาลอมเหลือง มี 2 พันธุ์ คือ กลอยข้าวเหนียว และกลอยข้าวเจ้า

ใบ ใบประกอบ เรียงสลับ มีใบย่อย 3 ใบ แผ่นใบกว้าง โคนสอบแคบ ปลายใบแหลม ผิวใบสาก มีขนนุ่มๆ ปกคลุมทั้งสองด้าน

ดอก ดอกแยกเพศออกเป็นช่อ แยกแขนง ตามซอกใบ มีดอกเล็ก ๆ จำนวนมาก ออกดอก เดือนกันยายน – ตุลาคม

ผล ผลมีลักษณะเป็นพู่ 3 พู่ เมล็ดแบนกลม มีปีกบางใสเฉพาะที่โคน ออกผลเดือนพฤศจิกายน – มกราคม

แหล่งที่พบ ป่าดิบแล้ง

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ชอบแสงแดดรำไร ขึ้นในที่ร่ม ดินระบายน้ำได้ดี

ฤดูกาลใช้ประโยชน์ เดือนพฤศจิกายน – มกราคม

ส่วนที่ใช้เป็นอาหาร หัวกลอย หนึ่งกับข้าวเหนียว หรือฟักทอง ก่อนนำหัวกลอยมาทำอาหาร ต้องปอกเปลือก ฝานเป็นแผ่นบางๆ ใส่ตะกร้า หรือถุงผ้าแช่น้ำไหล เพื่อชะล้างสารพิษ สังเกตดู มีสัตว์พวกหอย ปู ปลา มาเกาะที่ตะกร้าหรือถุงผ้า นำมาล้างเมื่อออกให้หมด นำมาประกอบอาหารได้

รส รสจืด

การขยายพันธุ์ หัว และเพาะเมล็ด